

III MIĘDZYNARODOWY
KONKURS SKRZYPCOWY
im. HENRYKA WIENIAWSKIEGO

Poznań
1-15 grudnia 1957

CHOCIAŻ JUŻ PIĘĆ LAT WCZEŚNIEJ, rządowym aktem przypisano na stałe Poznaniowi Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego, jego trzecią edycję przygotowywał „Sekretariat warszawski”. W ministerialnych gabinetach formowano program i regulaminy, kompletowano skład jury, sterowano sposobem pozyskiwania uczestników oraz informacją. „Sekretariatowi poznańskiemu” powierzono stworzenie „dogodnych warunków pracy dla kandydatów i jurorów”. Euforia popaździernikowej odwilży 1956 r. wygasła. Centrum władzy znów, a może nadal nie ufało prowincji.

Pozytywnym jednak objawem było rozwinięcie Konkursu do trzech etapów, co czyniło go bogatszym lecz zarazem trudniejszym. Po kwadransowym występie solowym (I etap), trzeba było zaprezentować 45-minutowy recital z fortepianem (II etap), ofertę finałowych koncertów rozszerzono o dzieła Karłowicza i Szymanowskiego oraz współczesnych twórców: G. Bacewicz i Z. Turckiego. Przewodnictwo zespołowi jurorów objęła Grażyna Bacewicz — znana kompozytorka i laureatka I Konkursu, a obok dwóch następnych dam polskiej wiolinistyki — Ireny Dubiskiej i Eugenii Umińskiej — znalazło się kilka znakomitości już nie tylko z „naszego obozu”. Przy jednym stole usiedli Dawid Ojstrach, Andre Gertler, Louis Persinger, natomiast honorowe członkostwo jury sprawował Yehudi Menuhin.

Znacznie też powiększyła się i urozmaiciła narodowościowo gromada chętnych do ubiegania się o laury Wieniawskiego; przyjechali również Anglicy, Francuzi, Hiszpan, Turczynka, Amerykanie... W ostatniej chwili odwołali przyjazd, zgłoszeni wcześniej, skrzypkowie z Argentyny, Chile i Indii.

Z tego Konkursu, dotąd w pamięci wielu melomanów pozostaje i utrzymuje się na światowym rynku muzycznym nade wszystko nazwisko Sidneya Hartha, ucznia m.in. George Enescu, należącego „do nielicznych muzyków, którzy w skrzypkach wypowiadają się całkowicie” — jak o tym faworycie konkursowej publiczności pisali krytycy. Dotychczas bodaj nikt w auli uniwersyteckiej, tak jak on nie zagrał Sonaty-ballady Ysaÿe’a. W 1952 r., zgłoszonemu na konkurs Amerykaninowi, najprawdopodobniej odmówiono

ALTHOUGH A GOVERNMENT'S decree permanently assigned Henryk Wieniawski Violin Competition to Poznań, its third edition was prepared by the "Warsaw Secretariat". It was at the Ministry's offices that the Competition programme and regulations were formulated, composition of the jury drawn up, and methods of participant recruitment and information imparting controlled. The "Poznań Secretariat" was entrusted with the task of securing "convenient working conditions for the candidates and members of the jury". The euphoria of the 1956 "thaw" was dying down. The centre again (or, perhaps, still) distrusted the provinces.

A positive sign, however, was the development of the competition into a three-stage event, which, on the one hand, enriched the contest, but made it more difficult on the other. A fifteen-minute solo performance (Stage 1) was to be followed by a 45-minute recital with the piano (Stage 2); the offer of the final-stage concertos was expanded with works by Karłowicz and Szymanowski, as well as by contemporary composers: Grażyna Bacewicz and Zbigniew Turski. The jury was chaired by Grażyna Bacewicz, the famous composer and one of the laureates of the Competition's first edition, while the body itself brought together two more luminaries of the Polish violin, Irena Dubiska and Eugenia Umińska, as well as a number of musical celebrities, also from outside our "block"; David Oistrakh, Andre Gertler, and Louis Persinger sat at one table, while Yehudi Menuhin was Honorary Member of the Jury.

Also the group of contestants aspiring to Wieniawski's laurel had grown and got more ethnically varied: there came the British, the French, a Spaniard, a Turkish girl, Americans... At the very last moment violin players from Argentina, Chile and India cancelled their visit.

For numerous music-lovers the most vivid memory of the competition is Sidney Hearth, whose name is still present on the world's music markets. Hearth, a student of George Enescu, belonged to "this rare breed of musicians, who express themselves with the violin completely", as critics wrote about the audiences' favourite musician. To this

polskiej wizy, a jednak po pięciu latach artysta postanowił stanąć do Konkursu Wieniawskiego, przyjmując z honorem dopiero drugą nagrodę. Ominął go również (z góry przeznaczony dla zwycięzcy), upominek Antoine'a Ysaÿe'a — syna słynnego kompozytora belgijskiego, obecnego na sali. Warto także przypomnieć, iż nawet w II etapie III Konkursu nie znalazł się młodziutki wówczas Kenneth Sillito, później pierwszy koncertmistrz i dyrygent słynnej orkiestry The Academy of St. Martin in the Fields, prawa ręka legendarnego Nevillea Marrinera.

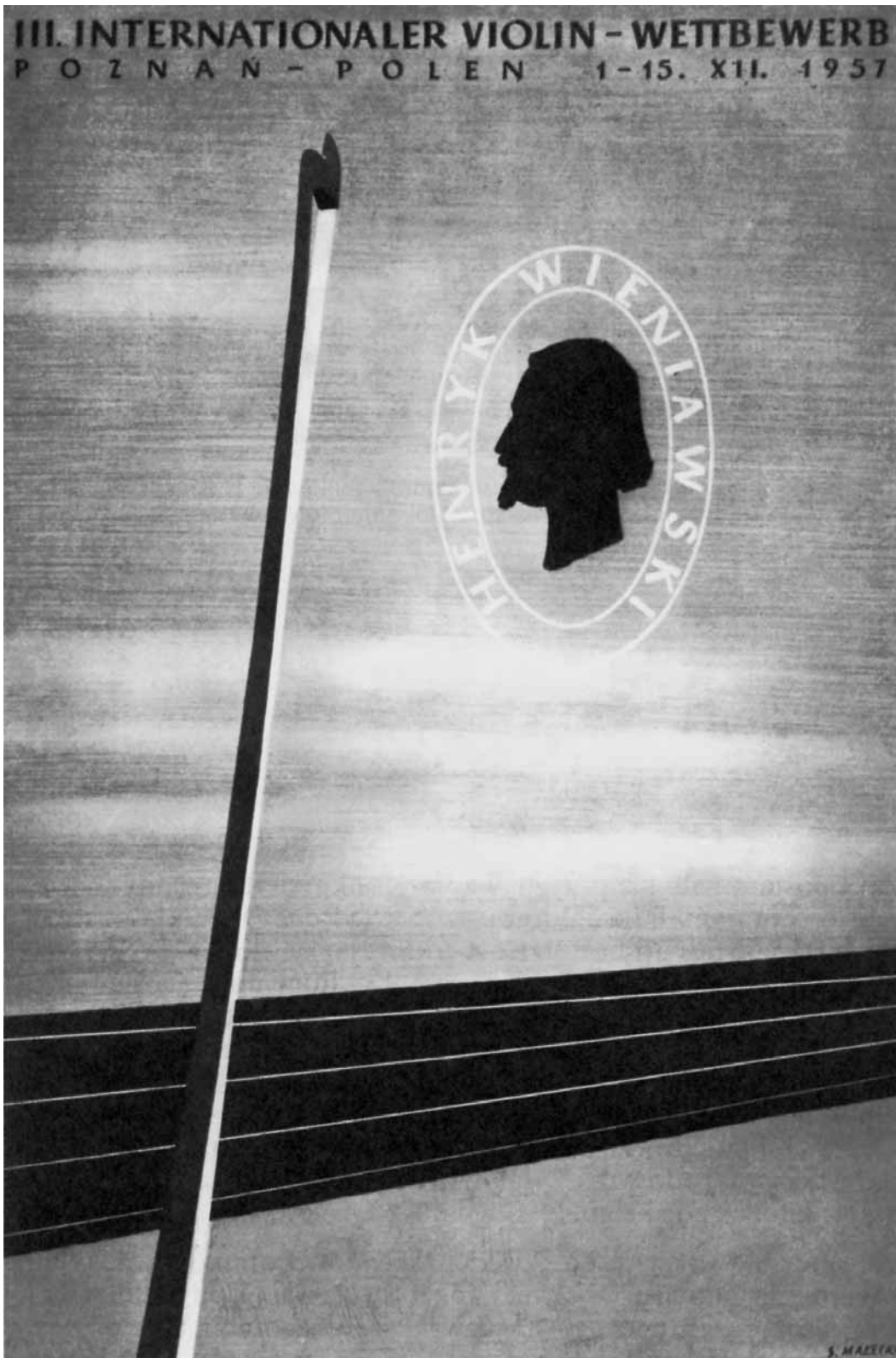
Aula uniwersytecka, po raz drugi po wojnie, specjalnie na skrzypcową rywalizację odnowiona i nowocześniejsza (m.in. znacznie powiększono estradę), była też w tym czasie miejscem swoistego turnieju wybitnych polskich dyrygentów. Kandydatom w finale towarzyszyli tej miary mistrzowie batuty, co Zdzisław Górzyński, Jerzy Katlewicz, Stanisław Wisłocki i Bohdan Wodiczko, zaś w ramach imprez towarzyszących — Henryk Czyż brawurowo poprowadził wykonanie oratorium Honeggera *Król Dawid*.

„Poznań jest z wielu względów wspaniałym miejscem dla organizowania tego rodzaju konkursów. Zapewnił artystyczny nastrój miasta, piękną, akustyczną salę, wspaniałe audytorium...” — powiedział na pożegnanie dziennikarzowi Dawid Ojstrach.

day, the University auditorium has not seen a delivery of Ysaÿe's Ballad-Sonata to match his. In 1952 the American, already registered to participate in the Competition, was, in all probability, refused the Polish visa. Yet, five years later, the artist decided to take part in the Wieniawski Competition and honourably accepted (only) the Second Prize. He was also deprived of the gift (intended for the winner) from Antoine Ysaÿe, the famous Belgian composer's son, who came to the event. Another noteworthy development was the very young Kenneth Sillito — nowadays the first concertmaster and conductor of the famous Saint Martin in the Fields Orchestra, and the legendary Neville Marriner's right-hand man — not making it even to Stage 2 of the Competition.

Specifically for the violin contest the University auditorium was refurbished and modernised (incl. a significant enlargement of the stage) for the second time in the post-war period. At the time it was witness to a singular rivalry between outstanding Polish conductors. In the final stage the contestants were accompanied by such illustrious masters of the baton as Zdzisław Górczyński, Jerzy Katlewicz, Stanisław Wislocki and Bohdan Wodiczko, while in one of the complementary events Henryk Czyż conducted a storming performance of Honegger's *Le Roi David* oratorio.

“For a number of reasons Poznań is an excellent town to organize such competitions. It offered us artistic mood, beautiful hall of splendid acoustics, superb auditorium...” — on his departure David Oistrakh said to a journalist.

Proj.
S. Małecki

PROGRAM

I etap:

1. J.S. Bach — III i IV część jednej z trzech Sonat: g-moll, a-moll, C-dur;
2. H. Wieniawski — Kaprys op. 10 nr 7 *La Cadenza*;
3. Dwa kaprysy do wyboru z następujących:
 - a. H. Wieniawski — op. 10 nr 2, 3, 4, 5, 6, 8;
 - b. H. Wieniawski — op. 18 nr 3, 4, 5 (bez akompaniamentu II skrzypiec);
 - c. K. Lipiński — Kaprys D-dur op. 29 nr 3;

II etap:

1. Jedna z następujących sonat:
 - a. G. Tartini — Sonata *Trille du diable*;
 - b. Locatelli-Ysaÿe — Sonata f-moll;
 - c. F.M. Veracini — Sonata koncertująca e-moll;
 - d. J.M. Leclair — Sonata *Le Tombeau* c-moll;
 - e. H.von Biber — Sonata c-moll;
2. H. Wieniawski — jeden z Polonezów lub Scherzo-Tarantella;
3. K. Szymanowski — jeden z trzech *Mitów* albo *Romans* lub Nokturn i Tarantella;
4. Utwór dowolny (do 15 minut);

III etap:

Jeden z następujących koncertów z towarzyszeniem orkiestry:

- H. Wieniawski — Koncert d-moll, lub fis-moll;
 M. Karłowicz — Koncert A-dur;
 K. Szymanowski — I lub II Koncert;
 G. Bacewicz — III lub IV Koncert;
 Z. Turski — Koncert.

JURY:

YEHUDI MENUHIN — USA (członek honorowy)	VLADIMIR AVRAMOV — Bułgaria
GABRIEL BOUILLON — Francja	FRANTISEK DANIEL — Czechosłowacja
IRENA DUBISKA — Polska	GUSTAV FRITZSCHE — NRD
ANDRE GERTLER — Belgia	ZDZISŁAW JAHNKE — Polska
MARIJA MIHAILOVIĆ — Jugosławia	DAWID OJSTRACH — ZSRR (wiceprzewodniczący)
LOUIS PERSINGER — USA (wiceprzewodniczący)	MAX ROSTAL — Wielka Brytania
GERHARD TASCHNER — NRF	VILMOS TATRAI — Węgry
EUGENIA UMIŃSKA — Polska	GIOCONDA DE VITO — Włochy
TADEUSZ WROŃSKI — Polska (sekretarz)	

Grażyna Bacewicz —
przewodnicząca jury

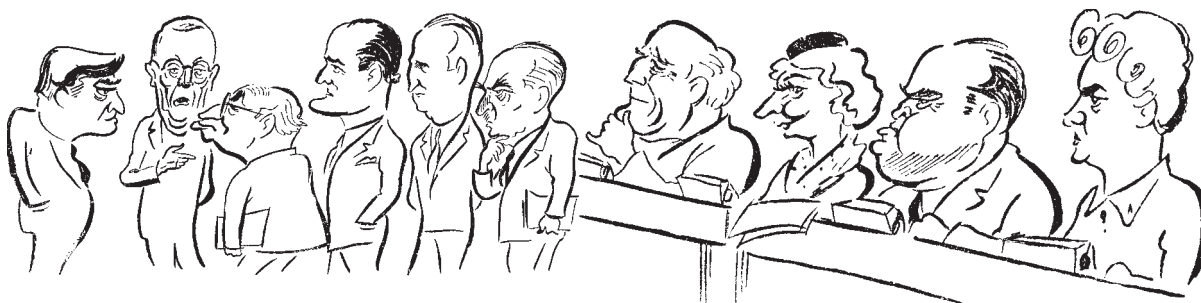

Dawid Ojstrach
i Irena Dubiska
nad partyturą
jednego
z konkursowych
utworów

Jury podczas posiedzenia w Sali im. Lubrańskiego

Jurorzy piórkiem karykaturzysty. Od lewej: Gerhard Taschner, Frantisek Daniel, Max Rostal, Andre Gertler, Vilmos Tatrai, Zdzisław Jahnke, Louis Persinger, Grażyna Bacewicz, Dawid Ojstrach i Gioconda de Vito

Czterej dyrygenci (od lewej): Zdzisław Górczyński, Jerzy Katlewicz, Stanisław Wisłocki i Bohdan Wodiczko — w III etapie konkursu dyrygowali Orkiestrą Filharmonii Poznańskiej

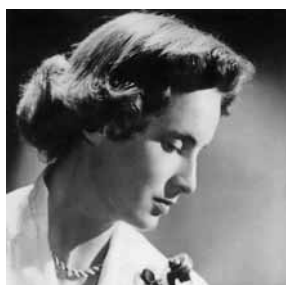
Medal Konkursów im. Henryka Wieniawskiego (awers i rewers) proj. Józefa Stasińskiego, wybity w 1957 roku

Na konkurs zgłosiło się 70 osób, zakwalifikowało się 58 z 21 państw; do I etapu przystąpiło 45 kandydatów z 15 krajów:

z Austrii — Fritz Altmann, z Bułgarii — Emil Dekov, Dora Ivanova i Stoyan Kalchev, z Czechosłowacji — Milan Bauer, Antonin Moravec, Jiri Sumpik i Zdenek Vyoral, z Francji — Liliane Caillon, Stanisława Czekaj, Catherine Doffin, Charles Frey, Nell Gotkovsky, Raphaelle des Graviers, Jean Leber i Claude Macaux, z Hiszpanii — Augustin Leon-Ara, z Jugosławii — Rudolf Balaz, z Polski — Franciszek Bartosiak, Jadwiga Kaliszewska, Stanisław Kawalla, Henryk Keszowski, Zenon Płoszaj, Weneta Polachowska i Zbigniew Słowik, z Rumunii — Paraschiv Froncu, ze Szwecji — Gunnar Barter, z Turcji — Ayla Erduran, z USA — Elwyn Adams, Martin Friedmann, Sidney Harth, Anka Maria Moravec i Stanley Weiner, z Węgier — Attila Kubinyi, Jozsef Sepsei i Tamas Vas, z Wielkiej Brytanii — Daphne Godson, Carmel Kaine, Wilfred Lehmann, Sydney Mann i Kenneth Sillito, z Włoch — Graziella Chiesa, z ZSRR — Roza Fajn, Mark Komissarow i Władimir Malinin.

Roza Fajn (ZSRR) — I nagroda

Laureaci: Sidney Harth (USA) — II nagroda, Mark Komissarow (ZSRR) — III nagroda, Augustin Leon-Ara (Hiszpania) — IV nagroda, Ayla Erduran (Turcja) — V nagroda, Władimir Malinin (ZSRR) — VI nagroda. Wyróżnienia: Jiri Sumpik (Czechosłowacja), Zenon Płoszaj (Polska), Jean Leber (Francja), Dora Ivanova (Bułgaria), Stoyan Kalchev (Bułgaria), Daphne Godson (Wielka Brytania), Nell Gotkovsky (Francja) — dyplom udziału w III etapie, Raphaelle des Graviers (Francja) — dyplom udziału w II etapie z zaszczytną wzmianką